

Praha 17.6.2005

28

Porody podle zdravotnických zařízení v ČR v roce 2003

Deliveries by health establishments in CR in the year 2003

Souhrn

Informace o počtech porodů a podílu porodů císařským řezem v českých nemocnicích a o zveřejnění podobných údajů také Národním referenčním centrem zdravotních pojišťoven na www.jaksekdeleci.cz. Zdůvodnění rozdílnosti hodnot oproti datům ÚZIS ČR. Přehledná tabulka s počty porodů a císařských řezů v jednotlivých nemocnicích z více zdrojů.

Summary

Information about numbers of deliveries, about the proportion of deliveries by Caesarean section in Czech hospitals and about the publication of such data also by National reference center of Health Insurance Companies on www.jaksekdeleci.cz. Reasons of difference between the latter data and those of IHIS CR. Synaptic table with numbers of deliveries and Caesarean sections in particular hospitals from several sources.

V poslední době se zvedla debata o počtech porodů a podílu císařských řezů v jednotlivých porodnicích České republiky. Ústav zdravotnických informací a statistiky České Republiky (ÚZIS ČR) sbírá údaje o porodech ze dvou zdrojů. Prvním jsou povinná hlášení Zpráva o rodičce, která jsou vstupním dokladem do Národního zdravotního registru rodiček. Za každou rodičku včetně cizinek s trvalým nebo dlouhodobým pobytem v ČR má být vyplněno toto hlášení, které nemocnice jednou měsíčně odesílají na krajské odbory ÚZIS ČR. Tato hlášení jsou dále zpracovávána a jejich výsledky jsou v agregované podobě každoročně zveřejňovány v publikaci „Rodička a novorozenec“. Druhým zdrojem informace o počtech porodů v českých nemocnicích jsou roční výkazy o činnosti ženských oddělení nemocnic L (MZ) 3-01, které jsou součástí programu statistických zjišťování MZ. Tento výkaz neobsahuje informaci o způsobu porodu, tedy o počtu císařských řezů. Počty porodů získávané z těchto dvou zdrojů (Zpráva o rodičce a výkaz L (MZ) 3-01) nejsou vždy shodné, což je dáno rozdílnou metodikou sběru dat, jak věcnou, tak i časovou, ale jedná se pouze o velmi malé rozdíly, které se u jednotlivých porodnic pohybují do 2 %.

Oficiálním zdrojem údaje o počtu porodů v ČR je Český statistický úřad (ČSÚ), který sleduje počet porodů ve své statistice narozených. Tato statistika včetně počtu porodů je součástí pravidelné publikace „Pohyb obyvatelstva v ČR za rok ...“. ČSÚ používá ke sledování narozených tiskopis „Hlášení o narození“ OBYV 2-12. Počet porodů v ČR získaný ze statistiky narozených (ČSÚ) a ze Zprávy o rodičce (ÚZIS ČR) je téměř shodný. Rozdíl v celkovém počtu se každoročně pohybuje jen do 0,2 %.

Koncem března byla Národním referenčním centrem zdravotních pojišťoven (NRC) zveřejněna internetová stránka www.jaksekdeleci.cz, která má za cíl podávat základní statistické informace o vybraných typech a parametrech léčby v českých nemocnicích, tak jak byly vykázány do zdravotních pojišťoven. Tato databáze vznikla na základě příslušných výkazů, které nemocnice vykázaly za hospitalizované pacienty a které byly předány příslušné zdravotní pojišťovně k proplacení. Tyto hospitalizační případy byly klasifikovány systémem DRG (diagnosis related group - skupiny vztažené k diagnóze).

Vybrány byly skupiny:

- Vaginální porod (IR-DRG: 14631, 14632, 14633) a
- Porod císařským řezem (IR-DRG: 14601, 14602, 14603).

Z důvodů nízkého počtu případů byly vyřazeny některé skupiny, které též v sobě obsahují porody (IR-DRG: 14611, 146012, 14613, 14621, 14622, 14623). V případech, kdy není dodržena metodika (např. špatně vykázaná hlavní diagnóza), nemohou být příslušné hospitalizace správně zařazeny. Tento problém se týká Nemocnice Dačice, kde jako u jediného zdravotnického zařízení byl ve výrazné převaze počet porodů ve skupině DRG 14611 (Vaginální porod se sterilizací a/ nebo rozšířením a kyretáží bez CC). Zde se zřejmě jedná o chybu vykazování (prohlášení autorů stránky www.jaksekdeleci.cz).

Zdá se, že tato internetová stránka informuje spíše než o počtech porodů a císařských řezů v jednotlivých nemocnicích pouze o kvalitě vykazování hospitalizačních diagnóz v systému DRG. Podle Národního zdravotního registru rodiček proběhlo v roce 2003 v ČR 92 387 porodů, podle ČSÚ 92 335 a podle NRC pouze 80 008 porodů. V celkovém souhrnu za všechna zdravotnická zařízení tedy chybí v datech NRC 12 376 porodů, což činí 13,4 % (srovnáno s daty ze Zprávy o rodičce). Počty císařských řezů téměř odpovídají, těch chybí pouze 1,5 %. Z toho vyplývá, že podíl císařských řezů vychází z dat NRC podstatně vyšší, než z dat ÚZIS ČR. Podle NRC měla pouze polovina uvedených nemocnic podíl císařských řezů nižší než 16,5 %, zatímco podle ÚZIS ČR měly podíl císařských řezů méně než 16,5 % tři čtvrtiny nemocnic. Maximální podíl porodů císařským řezem, který ÚZIS ČR zaznamenal u jednoho zařízení, byl 26,5 %, zatímco maximum podle NRC bylo 64,9 %! Přitom všechny hodnoty nad 30 % lze považovat za přinejmenším „podezřelé“.

V médiích také byla diskutována otázka možného zrušení některých porodnic, v nichž probíhá méně než 500 porodů za rok. To je hranice, kterou doporučuje odborná gynekologicko porodnická společnost, aby byla zajištěna dostatečná zkušenost lékařů i s komplikovanými porody. Podle Národního referenčního centra bylo takových porodnic s počtem porodů méně než 500 za rok v České republice 43, ale dle dat ÚZIS ČR jich bylo 35 z celkem 115, což je podstatný rozdíl zhruba o 7 %.

Příčinou těchto rozdílů není jen špatná interpretace dat zveřejněných na portálu NRC, ale také špatná kvalita vyplňování výkazů v jednotlivých nemocnicích. Obzvláště s vykazováním hospitalizací má problémy i ÚZIS ČR, kde je veden Národní registr hospitalizovaných. Za každou hospitalizovanou osobu, tedy i za všechny rodičky a za všechny novorozence, by mělo být odevzdáno „Hlášení hospitalizace“. Ale vlivem nedbalého vyplňování tohoto hlášení obsahuje za rok 2003 databáze hospitalizovaných jen necelých 86 tisíc záznamů o hospitalizaci pro porodní diagnózu a necelých 76 tisíc záznamů o hospitalizaci živě narozeného dítěte.

Součástí této aktuální informace je srovnávací tabulka, kde jsou pro jednotlivá zdravotnická zařízení (která dala souhlas se zveřejněním dat) uvedeny počty porodů získané z výkazů L (MZ) 3-01, z Národního registru rodiček a z portálu NRC. Hlavní rozdíl v počtech porodů z databází ÚZIS ČR a Národního referenčního centra předkládaný v tabulce je způsoben zejména tím, že v databázi NRC jsou pouze dvě hlavní skupiny

porodů, kvalitou vykazování diagnózy pro NRC a také rozdílnou metodikou sběru dat. Zdravotnická zařízení v tabulce jsou silnými čarami rozdělena do tří oddílů. V prvním oddílu je 43 zařízení, v nichž je rozdíl počtu porodů vykázaných ÚZIS ČR na výkazu L (MZ) 3-01 a uvedených NRC nižší než 10 %. V druhém oddílu, kde je tento rozdíl v rozmezí 10 a 25 % je 41 zdravotnických zařízení. V dalších 17ti zařízeních chyběla v datech zveřejněných NRC více než čtvrtina z počtu porodů vykázaných ÚZIS ČR.

Zároveň je v tabulce porovnána i průměrná délka hospitalizace (NRC) a průměrná doba pobytu rodičky ve zdravotnickém zařízení. Délka hospitalizace je v ÚZIS ČR vždy počítána jako datum propuštění mínus datum přijetí. Metodika NRC v počítání délky hospitalizace je odlišná: datum propuštění mínus datum přijetí plus jedna. Rozdíl mezi daty ÚZIS ČR a NRC by se tedy měl pohybovat okolo jednoho dne, nicméně u většiny nemocnic je menší.

Vypracovala: Mgr. Helena Chodounská

Počet porodů v jednotlivých zdravotnických zařízeních podle různých zdrojů, rok 2003

Název zdravotnického zařízení	ÚZIS ČR					Národní referenční centrum			
	Výkaz L (MZ) 3-01	Zpráva o rodiče				Počet porodů	z toho porodů císařským řezem	Procento porodů císařským řezem	Prům. délka hospita- lizace
		Porody	z toho porodů per SC	Procento porodů per SC	Prům. délka hospita- lizace				
Nemocnice Chrudim	738	724	106	14,64%	7,51	741	110	14,84%	8,1
Nemocnice Šumperk, s.r.o.	810	810	129	15,93%	6,13	813	139	17,10%	7,1
Městská nemocnice Ostrava	1 358	1 358	297	21,87%	6,66	1 360	319	23,46%	6,8
Nemocnice s poliklinikou Havířov	634	634	90	14,20%	8,64	627	110	17,54%	9,1
Ústav pro péči o matku a dítě	3 272	3 244	651	20,07%	7,03	3 184	660	20,73%	7,6
Nemocnice s poliklinikou v Bohumíně	534	534	73	13,67%	6,03	512	83	16,21%	7,0
Krajská nemocnice Pardubice	1 033	1 028	149	14,49%	7,16	988	157	15,89%	9,2
Fakultní nemocnice s poliklinikou Ostrava	1 764	1 764	437	24,77%	6,40	1 684	376	22,33%	7,4
Nemocnice Rudolfa a Stefanie Benešov	767	767	111	14,47%	6,83	732	117	15,98%	7,7
Městská nemocnice Čáslav	348	344	33	9,59%	7,80	332	68	20,48%	8,8
Sdružené zdrav. zařízení Krnov	410	410	82	20,00%	7,30	390	83	21,28%	7,1
Okresní nemocnice Strakonice	750	747	49	6,56%	6,65	713	53	7,43%	7,5
Nemocnice Třinec	936	936	149	15,92%	5,33	889	175	19,69%	6,0
Nemocnice, Karlovy Vary	911	911	163	17,89%	8,95	863	166	19,24%	8,7
Mulačova nemocnice s.r.o., Plzeň	521	521	106	20,35%	6,71	493	100	20,28%	7,5
Nemocnice Břeclav, příspěvková org.	757	757	91	12,02%	6,55	716	91	12,71%	7,3
Nemocnice Louny p.o.	186	184	31	16,85%	6,99	175	33	18,86%	8,1
Nemocnice a SZZ Nymburk	591	591	74	12,52%	6,12	556	76	13,67%	6,5
IN Boskovice a.s.	685	686	67	9,77%	6,21	644	75	11,65%	7,0
Nemocnice TGM Hodonín, p.o.	363	363	50	13,77%	6,25	341	62	18,18%	7,9
Okresní nemocnice Tábor	639	638	82	12,85%	6,65	600	89	14,83%	7,0
Nemocnice Jablonec nad Nisou, p.o.	737	737	149	20,22%	6,41	691	154	22,29%	7,4
Fakultní nemocnice Na Bulovce	1 200	1 191	93	7,81%	5,37	1 120	149	13,30%	6,0

Název zdravotnického zařízení	ÚZIS ČR					Národní referenční centrum			
	Výkaz L (MZ) 3-01	Zpráva o rodiče				Počet porodů	z toho porodů císařským řezem	Procento porodů císařským řezem	Prům. délka hospita- lizace
	Počet porodů	Porody	z toho porodů per SC	Procento porodů per SC	Prům. délka hospita- lizace				
Nemocnice Vyškov, příspěvková org.	579	578	55	9,52%	7,76	540	50	9,26%	7,9
Nemocnice Teplice, p.o.	867	858	116	13,52%	6,00	808	126	15,59%	6,9
Fakultní nemocnice, Plzeň	1 978	1 950	479	24,56%	7,91	1 841	500	27,16%	8,6
Městská nemocnice Turnov	350	349	32	9,17%	9,58	325	33	10,15%	10,3
Nemocnice Chomutov, p.o.	765	759	89	11,73%	5,89	710	101	14,23%	7,8
Stodská nemocnice, a.s.	429	430	74	17,21%	6,26	398	59	14,82%	7,8
Nemocnice Most, p.o.	1 219	1 194	193	16,16%	8,04	1 127	185	16,42%	10,3
Nemocnice M-Via Nova, s.r.o., Zábřeh	318	318	52	16,35%	6,99	294	44	14,97%	8,0
Oblastní nemocnice Trutnov	711	693	60	8,66%	6,46	657	55	8,37%	7,3
Česko-německá horská nemoc. Krkonoše	567	564	29	5,14%	5,18	522	32	6,13%	5,5
Fakultní nemocnice Hradec králové	1 793	1 789	382	21,35%	6,08	1 645	378	22,98%	6,5
Nemocnice Milosrdných bratří, p.o.	1 081	1 076	129	11,99%	5,19	988	125	12,65%	6,1
Nemocnice České Budějovice, a.s.	1 987	1 971	421	21,36%	8,00	1 813	395	21,79%	8,4
Nemocnice s poliklinikou Prachatice	415	414	58	14,01%	10,29	378	59	15,61%	9,7
Vojenská nemocnice, Plzeň	672	672	82	12,20%	6,54	611	89	14,57%	6,7
Nemocnice Pelhřimov, příspěvková org.	570	570	75	13,16%	5,62	518	81	15,64%	6,4
Domažlická nemocnice, a.s.	371	371	54	14,56%	6,36	336	53	15,77%	6,6
Nemocnice ve Frýdku-Místku	1 397	1 397	246	17,61%	5,76	1 265	246	19,45%	6,8
Fakultní nemocnice Královské Vinohrady	517	511	82	16,05%	7,52	467	83	17,77%	8,1
Slezská nemocnice Opava	1 054	1 055	136	12,89%	5,83	951	154	16,19%	6,7
Nemocnice Frýdlant, s.r.o.	294	293	38	12,97%	6,18	264	40	15,15%	7,2
Oblastní nemocnice Jičín	676	675	75	11,11%	6,31	607	94	15,49%	7,4
Nemocnice Hořovice	531	529	68	12,85%	6,26	476	62	13,03%	6,7
Nemocnice, Cheb	695	695	104	14,96%	6,20	622	98	15,76%	7,1
Podřipská NsP Roudnice n.L., s.r.o.	318	319	47	14,73%	8,18	284	45	15,85%	8,6

Název zdravotnického zařízení	ÚZIS ČR					Národní referenční centrum			
	Výkaz L (MZ) 3-01	Zpráva o rodiče				Počet porodů	z toho porodů císařským řezem	Procento porodů císařským řezem	Prům. délka hospita- lizace
	Počet porodů	Porody	z toho porodů per SC	Procento porodů per SC	Prům. délka hospita- lizace				
Okresní nemocnice Jindřichův Hradec	505	504	70	13,89%	7,29	451	76	16,85%	7,8
Nemocnice s.r.o. Rýmařov	147	147	23	15,65%	7,71	131	22	16,79%	7,8
Nemocnice Havlíčkův Brod, příspěv. org.	1 155	1 155	148	12,81%	6,17	1 028	124	12,06%	7,0
Opočenská nemocniční, a.s.	422	420	62	14,76%	6,38	375	60	16,00%	7,1
Fakultní nemocnice MOTOL	2 551	2 537	500	19,71%	7,09	2 266	507	22,37%	6,9
Klatovská nemocnice, a.s.	540	540	54	10,00%	5,82	479	66	13,78%	6,4
Nemocnice Svitavy	682	679	60	8,84%	6,23	603	56	9,29%	7,0
Baťova krajská nemocnice Zlín, p. o.	2 332	2 333	474	20,32%	6,11	2 061	453	21,98%	7,3
Nemocnice v Ústí nad Orlicí	799	790	102	12,91%	6,88	703	111	15,79%	6,8
Nemocnice Šternberk, příspěvková org.	787	787	170	21,60%	5,67	689	157	22,79%	5,9
Fakultní Thomayerova nemocnice s pol.	1 524	1 517	217	14,30%	6,01	1 333	198	14,85%	6,5
Nemocnice Děčín, p.o.	720	721	78	10,82%	5,75	628	67	10,67%	6,0
Oblastní nemocnice Náchod	679	669	83	12,41%	6,37	592	75	12,67%	7,1
Nemocnice Litomyšl	188	187	26	13,90%	6,36	163	28	17,18%	8,2
NEMOS PLUS s.r.o., Ostrov	385	383	56	14,62%	8,61	333	58	17,42%	8,8
Nemocnice Třebíč, příspěvková org.	946	943	100	10,60%	6,02	818	78	9,54%	6,7
Nemocnice Znojmo, příspěvková org.	852	850	149	17,53%	5,87	734	148	20,16%	7,6
Klaudiánova nemocnice (SZZ) Mladá Boleslav	945	941	144	15,30%	8,08	809	174	21,51%	7,6
Nemocnice s poliklinikou Uh. Hradiště	936	933	117	12,54%	7,76	800	119	14,88%	8,7
Nemocnice Nové Město na Moravě	733	730	63	8,63%	10,89	626	61	9,74%	9,2
Nemocnice Kladno	898	898	141	15,70%	6,60	760	132	17,37%	6,7
Všeobecná fakultní nemocnice	3 488	3 415	704	20,61%	6,87	2 943	722	24,53%	7,4
Nemocnice s poliklinikou Karviná-Ráj	760	760	121	15,92%	6,67	639	130	20,34%	6,5
Rokycanská nemocnice, a.s.	230	230	27	11,74%	6,87	191	27	14,14%	7,3
Masarykova městská nem. v Jilemnici	591	590	66	11,19%	5,66	487	61	12,53%	6,6

Název zdravotnického zařízení	ÚZIS ČR					Národní referenční centrum			
	Výkaz L (MZ) 3-01	Zpráva o rodiče				Počet porodů	z toho porodů císařským řezem	Procento porodů císařským řezem	Prům. délka hospita- lizace
	Počet porodů	Porody	z toho porodů per SC	Procento porodů per SC	Prům. délka hospita- lizace				
Nemocnice Jihlava, příspěvková org.	841	836	72	8,61%	6,32	693	96	13,85%	7,5
Nemocnice Vsetín, příspěvková org.	539	539	143	26,53%	5,79	430	124	28,84%	6,6
PARTUS, s.r.o. - nemocnice	168	167	25	14,97%	5,54	134	29	21,64%	6,7
Krajská nemocnice Liberec	1 311	1 307	155	11,86%	5,81	1 036	76	7,34%	6,6
Nemocnice Kroměříž, příspěvková org.	546	545	83	15,23%	6,57	428	74	17,29%	7,9
Fakultní nemocnice Olomouc	1 630	1 627	328	20,16%	5,93	1 272	291	22,88%	6,7
Nemocnice s poliklinikou Česká Lípa	816	815	83	10,18%	6,70	624	81	12,98%	7,7
Nemocnice Kyjov, příspěvková org.	618	617	71	11,51%	6,85	471	102	21,66%	7,4
Fakultní nemocnice Brno-PMDV	5 140	5 080	778	15,31%	6,38	3 916	721	18,41%	6,9
Nemocnice Kolín	790	790	182	23,04%	7,20	600	166	27,67%	7,1
Nemocnice Slaný	490	480	61	12,71%	7,87	371	62	16,71%	8,2
Městská nemocnice ve Val. Meziříčí, a.s.	720	718	78	10,86%	6,53	538	86	15,99%	7,4
NsP Brandýs nad Labem - St. Boleslav	507	507	73	14,40%	6,81	377	69	18,30%	7,7
Nemocnice s ambulantní částí Kutná Hora	211	209	36	17,22%	7,25	153	48	31,37%	7,6
Nemocnice s poliklinikou Nový Jičín	775	775	89	11,48%	5,83	561	100	17,83%	6,5
Masarykova nemocnice v Ústí n.L., p.o.	1 873	1 865	326	17,48%	8,32	1 337	310	23,19%	8,0
Nemocnice Prostějov, příspěvková org.	745	743	107	14,40%	5,64	503	71	14,12%	6,1
Nemocnice Písek	724	723	113	15,63%	7,27	461	117	25,38%	9,0
Nemocnice Český Krumlov	371	336	32	9,52%	7,29	233	26	11,16%	9,7
Nemocnice Ivančice, příspěvková org.	425	425	46	10,82%	6,49	263	45	17,11%	7,4
Nemocnice Vysoké Mýto	392	392	22	5,61%	6,49	239	11	4,60%	7,3
Oblastní nemocnice Rychnov nad Kněžnou	496	486	29	5,97%	6,80	281	28	9,96%	7,3
Jesenická nemocnice, s.r.o.	339	339	43	12,68%	5,89	174	42	24,14%	6,4
Nemocnice Beroun	206	206	14	6,80%	5,28	103	5	4,85%	5,7
MUDr. Vošta Petr - NATALIS s. r. o.	313	311	67	21,54%	5,98	129	52	40,31%	8,3

Název zdravotnického zařízení	ÚZIS ČR					Národní referenční centrum			
	Výkaz L (MZ) 3-01	Zpráva o rodiče				Počet porodů	z toho porodů císařským řezem	Procento porodů císařským řezem	Prům. délka hospita- lizace
	Počet porodů	Porody	z toho porodů per SC	Procento porodů per SC	Prům. délka hospita- lizace				
Nemocnice s poliklinikou Mělník	469	469	120	25,59%	9,37	165	107	64,85%	13,7
Oblastní nemocnice Příbram	747	747	96	12,85%	6,78	76	6	7,89%	6,6
Nemocnice s poliklinikami Příbram	¹⁾	¹⁾	¹⁾	¹⁾	¹⁾	488	85	17,42%	7,2
Nemocnice Dačice	335	335	43	12,84%	6,14	²⁾	²⁾	²⁾	²⁾
Nemocnice Nový Bydžov	22	22	2	9,09%	5,91	²⁾	²⁾	²⁾	²⁾
Nemocnice v Bílovci	64	64	15	23,44%	7,45	²⁾	²⁾	²⁾	²⁾
Součet za 11 ZZ, která neposkytla ÚZIS ČR souhlas s publikováním dat	6 354	6 341	798	12,58%	6,42	5 699	743	13,04%	6,9
CELKEM	92 870	92 384	14 323	15,50%	6,67	80 008	14 115	17,64%	7,3

¹⁾ Nemocnice s poliklinikami Příbram se v roce 2003 sloučila s Oblastní nemocnice Příbram. Vykázány údaje ke konci roku za obě u Oblastní nemocnice.

²⁾ NRC nezveřejnilo tyto informace s odůvodněním jejich nízké statistické vypovídající hodnoty (minimální hodnota pro zveřejnění je 50).